

AKTUALITY 1/2026

ÚKZÚZ
Odbor osiv a sadby

9. 2. 2026

Slovo na úvod

Vážení čtenáři,

s prvními letošními aktualitami přinášíme i nový vzhled našeho občasníku. Stejně jako dříve vám v něm budeme přinášet aktuální informace z oblasti semenářství a rostlinolékařství.

Začátek letošního roku byl ve znamení poměrně zásadní změny v organizaci příjmu vzorků na pracovištích OOS v Praze a Brně. Po počátečních opatrných krůčcích již příjem běží, ladíme jen drobné organizační věci a doufáme, že jsme tím trochu odlehčili laboratoři.

Jak jsem už avizovala na konci loňského roku, na Portálu farmáře je již v provozu digitální formulář registrace směsi a je plně funkční pro registraci směsí i webová služba. Dokončujeme i digitální formulář pro podávání žádostí o uznání či kontrolu osiva a na něj navazující úpravy.

Stejně jako v loňském roce pokračujeme v systému on-line školení, která jsou rozdělená podle témat pro různé skupiny osob.

Ing. Barbora Dobiášová
ředitelka Odboru osiv a sadby

LHŮTNÍK

10. 3. 2026	Školení pro dodavatele ke sklizňovému roku 2026
31. 3. 2026	Podání žádostí pro ozimé formy zemědělských druhů rodu Brassica (kromě řepky), ozimé formy vikve seté, panonské a huňaté, ozimé formy hrachu polního, jeteloviny a trávy z první seče (kromě jílku jednoletého), salát a špenát setý na podzim.
20. 4. 2026	Školení pro přehlíže (vstupní + periodické)
18. – 20. 5. 2026 20. – 22. 5. 2026	Školení pro pracovníky semenářských laboratoří, I. a II. cyklus

OBSAH

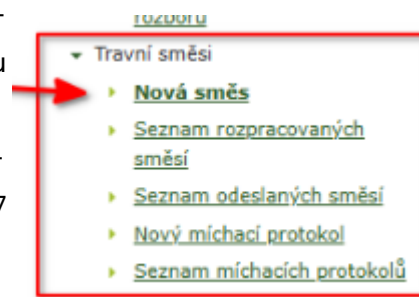
2	Registrace směsí osiv on-line	8	Úprava procesního postupu testování na některé škodlivé organismy
3, 4, 5	Informační systémy a jejich rozvoj	9	Návěsky a hmotnost obalů – jak na to
6	Plodiny, u nichž není uvádění osiva do oběhu v ČR regulováno, ale je regulováno v některých zemích EU	9	Nabídka publikací vydávaných ústavem
7	Školení pracovníků semenářských laboratoří	10	Metodika zkoušení osiva a sadby, edice 2026

Registrace směsí osiv on-line

Koncem ledna byly aplikace na Portálu farmáře doplněny o on-line formulář k registraci směsí. Návod k jeho použití včetně obrázků najdete v [článku](#) k této problematice. Tento formulář je propojený webovou službou s IS odboru osiv a sadby. Stejnou webovou službu mohou použít dodavatelé SW pro semenářské firmy k přímému propojení SW-SW. On-line formulář je určen především pro výrobce směsí, kteří nemají vlastní SW propojený s ÚKZÚZ. Formulář je funkční, vše se přenáší, včetně vyplněné poznámky. Jediné, co zatím neuvidíte na Portálu farmáře, je datum registrace směsí. Do doby, než se tato informace bude přenášet, vám vždy po registraci zašleme tabulku nově registrovaných směsí e-mailem.

V roce 2026 postupně doporučujeme přejít na on-line systém obdobně, jako tomu je u míchacích protokolů. Od 1.1.2027 budeme žádosti o registraci směsí přijímat pouze digitálně.

Informační systémy a jejich rozvoj

Digitalizace jednotlivých agend v oblasti certifikace osiva a sadby postoupila zase o významný krok. Vedle rozvoje webových služeb, jejichž prostřednictvím komunikujeme s dodavateli osiv, se rozvíjí i aplikace na Portálu farmáře a také se rozšiřuje jejich nabídka. V letošním roce již přibyla možnost zadávat žádosti o registraci směsí, v brzké době dokončíme formulář pro podání žádostí o uznání osiva. Ten byl na konci roku trochu pozdržený, z důvodu společné dohody se zástupci ČMŠSA o možnosti získat informace o prvních ukončených zkouškách on-line a také o možnosti požádat o zastavení řízení (uznávání) v případě nevyhovujícího výsledku těchto zkoušek. Tato úprava vyžaduje zásah do více částí našeho IS a také přípravu v SW dodavatelů. Proto předpokládáme její realizaci na přelomu července a srpna letošního roku, tedy s novým sklizňovým rokem.

Úpravy, které již jsou na konci testování a budou brzy funkční:

1. V aplikaci **Vzorkování** přibyla nová část, a to [záznam pro mechanický rozbor sadby brambor](#). Jakmile inspektor nebo smluvní osoba vyplní záznam o vzorkování a mechanickém rozboru a odešle ho do ISOOS (IS odboru OS), vznikne příloha ke vzorkování v pdf, kterou vytiskneme a přiložíme k žádosti o uznání, zaslanou dodavatelem. Není třeba nic vypisovat a zasílat poštou, žádosti i záznamy o mechanickém rozboru mohou přijít samostatně, nejlépe on-line. Smluvním osobám bude vytvořen přístup do této aplikace, je třeba však požádat o zřízení tzv. „99“ účtu na Portál farmáře, a to prostřednictvím formuláře, který bude rozeslán.

Informační systémy a jejich rozvoj

2. Registrace směsí – více článků na straně 3.
3. Úprava webové služby k Míchacím protokolům byla vyvolaná jak potřebou změny původní služby z důvodu starší technologie, tak nutností doplnit a zpřesnit předávané informace dle platné legislativy. Jde o doplnění osoby odpovědné za proces míchání směsí a místa míchání směsí. Více informací najdete v [článku na Portálu farmáře](#).
4. Od loňského roku je funkční hlášení dovozu s přenosem informací přes webové služby jak z Portálu farmáře, tak přímo ze SW dodavatelů (pokud mají svůj SW upravený).
5. Ráda bych upozornila na formulář pro zasílání žádostí o tisk návěsek. Jde o návěsky vydávané OOS, tedy pro OECD, ISTA, neukončenou certifikaci národní i OECD, osivo úředně nezapsaných odrůd. V ojedinělých případech můžeme vydat i návěsky pro národní certifikaci – osivo druhů s dobrovolnou registrací odrůdy.
6. Pro letošní sezónu budou funkční pro pověřené přehlížeatele také záznamy pro kukuřici, které jsou momentálně na konci testování.

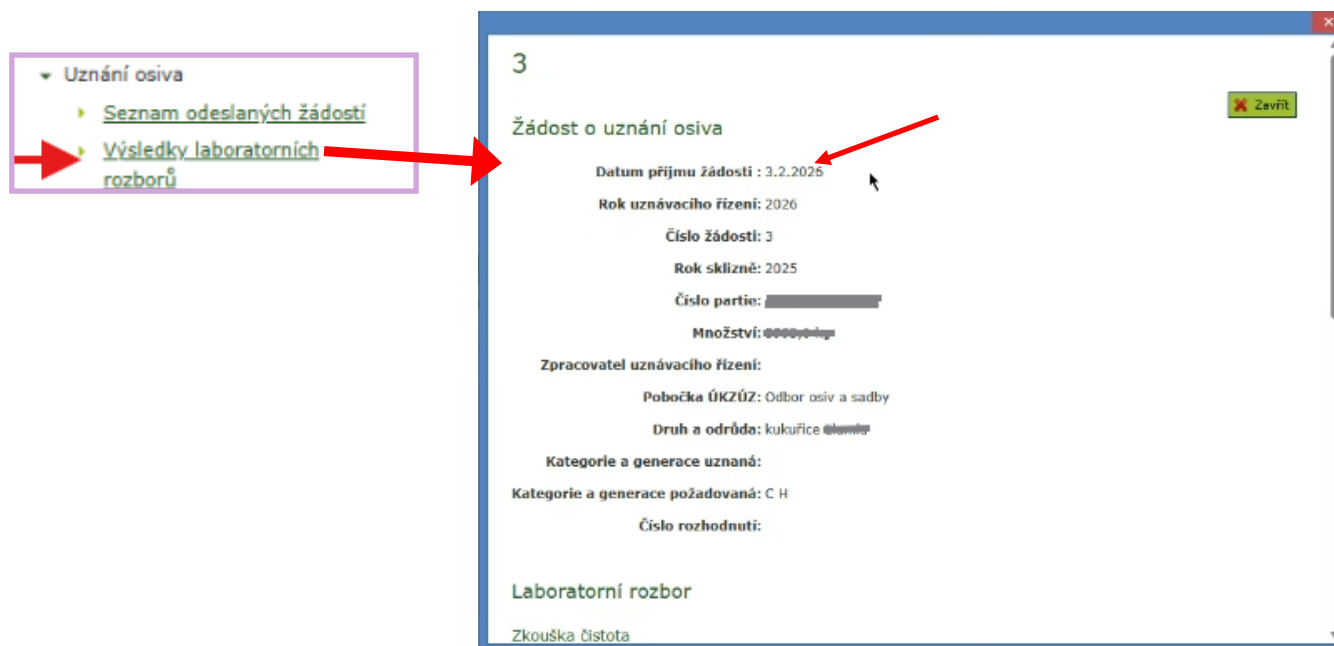
Informační systémy a jejich rozvoj – připravujeme

Posledním digitalizovaným formulářem na Portálu farmáře, který umožní on-line zasílání žádostí i dodavatelům, kteří nemají vlastní IS, bude Žádost o uznání nebo zkoušení osiva. Na tuto úpravu naváží i další změny v původním formuláři „Žádost o uznání osiva a sadby“:

1. Dojde k rozdělení původní jedné žádosti na dvě – pro osivo a pro sadbu. Má to své praktické důvody. U sadby brambor je třeba současně doložit i výsledek mechanického rozboru, který je nově možné vyplnit v aplikaci Vzorkování. To znamená, že žádost o uznání sadby může dodavatel zaslat i bez přiloženého mechanického rozboru, je-li zapsán v aplikaci Vzorkování. Tuto skutečnost pouze uvede v žádosti.
2. U žádosti o uznání osiva budou změny poměrně zásadní. V záhlaví upravíme texty požadavků pro dodavatele i vzorkovatele, aby se úkony a jejich pojmenování shodovaly ve všech aplikacích. Přibude část týkající se balení a označování obalů návěskami. Poslední velkou změnou, která bude mít dosah i do systému práce v laboratoři, bude poslední část žádosti, kde dodavatel může uvést další požadavky pro zkoušení, pro ukončení řízení (zkoušení) v případě nevyhovujících výsledků prvních provedených zkoušek, pro vydání mezinárodních certifikátů ISTA a OECD. Ze žádosti definitivně zmizí potvrzení vzorkovatele. Za správnost údajů na žádosti odpovídá dodavatel, žádost zašle elektronicky na odbor OS buď z vlastního SW nebo prostřednictvím Portálu farmáře. Vzorkovatelé zaznamenávají vzorkování prostřednictvím aplikace Vzorkování nebo přímo do ISOOS, kde zaznamenají i potřebné informace, které se vzorkováním souvisí. Zápisem do SW vzorkovatel potvrzuje veškeré provedené kontroly při vzorkování.

3. Pravděpodobně nejzásadnější změny při příjmu vzorků a zkoušení osiva nastanou v letošním roce. O jedné už víte, to je příjem vzorků, který od ledna zajišťují pracovníci odboru osiv a sadby na pracovištích Praha a Brno. Informaci o tom, že vzorek je již v našich rukou, zjistíte na Portálu farmáře:

Položka se zatím jmenuje „Datum příjmu žádosti“, ale jde o fyzické převzetí vzorku a jeho evidenci. Datum se zaznamená, jakmile vzorek převezmeme, zkontrolujeme, zaevidujeme v systému a údaje ze žádosti tzv. „ověříme“, tedy zkontrolujeme původ osiva.

A nyní k tomu, co připravujeme:

- ⇒ Změnu v on-line informacích o vzorcích a zkouškách – nejpozději od 1.7.2026 umožníme získat informace z průběhu zkoušení po prvních provedených a ukončených zkouškách, kterými jsou čistota osiva, příměs jiných rostlinných druhů a vlhkost.
- ⇒ Možnost požádat o ukončení zkoušení (legislativně – zastavení řízení), pokud jsou první zkoušky nevyhovující a partie osiva by byla neuznaná. Tento požadavek musí být uveden již v žádosti o uznání osiva, aby nebyl narušen chod vzorku laboratoří.
- ⇒ Pro zasílání žádostí o uznání osiva platí, že žádost může zaslat/podat elektronicky:
 - ⇒ dodavatel – z vlastního SW s kvalifikovaným el. podpisem, nebo
 - ⇒ dodavatel – z vlastního SW a žádost vloží do DS, nebo
 - ⇒ dodavatel – z vlastního SW a žádost vloží do obálky ke vzorku, nebo
 - ⇒ dodavatel – prostřednictvím vlastní pověřené laboratoře, nebo
 - ⇒ pověřená laboratoř s přiloženou el. podepsanou plnou mocí dodavatele osiva k elektronicky zasílané žádosti, nebo
 - ⇒ zástupce připravovatele osiva (např. ČSO) s přiloženou el. podepsanou plnou mocí dodavatele osiva k elektronicky zasílané žádosti.

Plodiny, u nichž není uvádění osiva do oběhu v ČR regulováno, ale je regulováno v některých zemích EU

Stále častěji se při kontrolách oběhu osiva setkáváme s osivem druhů, u nichž je uvádění osiva do oběhu regulováno v legislativě EU, ale v naší legislativě nikoli, protože Česká republika má na tyto druhy udělenou výjimku z nutnosti uplatňovat požadavky EU. Tento stav vznikl již před více než 20 lety, kdy mnoho států EU využilo možnosti zbavit se povinnosti stanovovat ve své národní legislativě požadavky pro osivo plodin, které se v daných státech téměř vůbec nedaly pěstovat. Nyní se situace v Evropě, pokud jde o škálu pěstovaných plodin, již částečně změnila, nicméně je třeba stále dodržovat níže uvedená pravidla s tím, že tyto nesoulady mezi jednotlivými státy EU s velkou pravděpodobností skončí s platností nového nařízení EU pro osivo a sadbu, na kterém se nyní pracuje.

- ⇒ Česká republika má na základě rozhodnutí Evropské komise č. 2017/478 udělenou tzv. výjimku na některé plodiny, které mají na našem území okrajový význam a které ale jsou součástí směrnic EU a jejich odrůdy jsou ve Společném katalogu odrůd EU, protože v některých členských státech EU mají tyto plodiny významnější využití. To znamená, že neplatňujeme na osivo těchto plodin požadavky stanovené pro tyto druhy v příslušných směrniciích EU a proto nemáme pro tyto druhy stanoveny v národní legislativě požadavky na uvádění jejich osiva do oběhu.
- ⇒ Osivo těchto plodin lze do České republiky dovézt, lze ho zde vyrábět a uvádět do oběhu, ale nelze u něj v ČR požádat o uznání množitelského porostu ani osiva, protože pro něj nejsou v naší legislativě stanoveny podmínky pro certifikaci osiva. Lze u něj požádat pouze o informativní rozbor vzorku osiva v laboratoři ústavu—NRL OS.
- ⇒ Požadované označování náveskami:
 - ⇒ Osivo plodin, na které má ČR výjimku, ale pocházející ze země EU, která pro danou plodinu výjimku udělenou nemá - úřední návesky prokazující úřední certifikaci z dané země EU (může být i obchodní osivo, tedy bez příslušnosti k odrůdě)
 - ⇒ Osivo plodin, na které má ČR výjimku, vyrobené v ČR nebo pocházející ze země EU, která pro danou plodinu má také udělenou výjimku - firemní návesky.
- ⇒ Přehled jednotlivých plodin a všech členských států, které na ně mají udělenou výjimku, je součástí veřejně dostupného znění Prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2017/478.
- ⇒ V případě České republiky se jedná o následující plodiny:

Biserrula pelecinus	Medicago scutellata	Trifolium isthmocarpum
Cynodon dactylon	Medicago truncatula	Trifolium michelianum
Lathyrus cicera	Ornithopus compressus	Trifolium squarrosum
Medicago doliata	Ornithopus sativus	Trifolium subterraneum
Medicago italica	Plantago lanceolata	Trifolium vesiculosum
Medicago littoralis	Hedysarum coronarium	Vicia benghalensis
Medicago murex	Trifolium fragiferum	Oryza sativa
Medicago polymorpha	Trifolium glanduliferum	Arachis hypogea
Medicago rugosa	Trifolium hirtum	Gossypium spp.

Praktická doporučení

1. **Druhy listu B a jejich využití do směsí osiv pro pícní využití** – směsi označené „k využití jako pícnina“ smí obsahovat osivo zemědělských a zeleninových druhů, které jsou zapsané v druhovém seznamu. Pro ČR je možné do těchto směsí míchat i druhy z těchto skupin v listu B. Tyto směsi není možné ale obchodovat v rámci trhu EU. Aby se zajistilo, že nepřekročí hranice České republiky, doporučujeme návěsky v neúřední části doplnit informací „Určeno pouze pro trh v ČR“. Za uvedení do oběhu odpovídá dodavatel.
2. **Zkoušení osiva a stanovení HTS** – Ústav při uznávacím řízení provádí pouze zkoušky, které jsou pro toto řízení povinné. Výjimkou je stanovení HTS u obilovin, luskovin a sóji, kde je to jakési historicky „vydržené právo“ a zkouška se provádí automaticky. U ostatních druhů je možné tuto zkoušku provést na žádost dodavatele.
3. **Zasílání vzorků ke zkoušce vlhkosti osiva** – stále častěji se setkáváme s balením těchto vzorků do neprodyšných sáčků. Při jejich použití je důležitý výběr kvalitního materiálu z hlediska pevnosti a také zpracování. Sáčky zatavené po stranách mohou praskat, pokud svár není dobře provedený. Zkuste vybírat sáčky bez zatavených bočních švů, dostatečně pevné. Při vzorkování je třeba dodržet pravidla správného uzavírání, aby v sáčku nezůstal vzduch, osivo se nesmí volně přesýpat.
4. **Zasílání žádostí o uznání osiva** podléhá správnímu řádu, proto je třeba dodržovat určitá pravidla podání. Platí, že žádost podává vždy dodavatel (= osoba, která uvádí do oběhu) nebo osoba jiná (nejčastěji připravovatel osiva – ČSO). Tato osoba však ke každé žádosti doloží **Plnou moc** k podávání žádostí. Předpokládáme, že toto bude možné v krátké době realizovat elektronicky a plné moci budou přiloženy v pdf formátu s elektronickým podpisem. Nyní je možné zaslat datovou zprávou, nebo přiložit k žádostem v analogové podobě. Podrobný postup najdete v krátké době na [našem webu](#).
5. Vyhněte se **zasílání duplicitních žádostí** – žádosti doručené datovou schránkou nezasílejte opakovaně v analogové podobě. Originál žádosti je platný jeden a preferujeme digitální formu.
6. Odesílání žádostí z dodavatelských SW umožňuje kromě prvního uznání poslat žádosti ke stejné partii vícekrát, přestože existuje pouze jeden vzorek. **Zasílejte proto pouze jednu žádost k jednomu vzorku.** Také připomínáme, že **digitálně odeslané žádosti nepotvrzuje inspektor**, není třeba je ani tisknout. Za úplnost a správnost žádosti odpovídá dodavatel.
7. Přechodem na plně elektronicky zasílané žádosti, nejlépe přes webové služby s kvalifikovaným el. podpisem nebo přes NIA, si ušetříme mnoho zbytečných chyb a kolujících papírů. Jakmile dokončíme podání žádostí o uznání osiva na Portálu farmáře, tak už nebude nic bránit odstranění papírových žádostí u všech podání v případě osiva a sadby.
8. Protože se blíží první termín **podávání žádostí o uznání množitelských porostů**, chceme vás informovat, že již nepožadujeme čestné prohlášení k LPIS, pokud se liší množitel uvedený na žádosti a v LIPS.

Úprava procesního postupu testování na některé škodlivé organismy – od 15. 2. 2026

ÚKZÚZ upravuje od 15.2.2026 procesní postup testování na některé škodlivé organismy při dovozu osiv rajčete a papriky ze třetích zemí a v rámci uvádění těchto osiv na vnitřním trhu.

Od 1. ledna 2025 vstoupily v platnost aktualizované evropské požadavky týkající se výskytu viru Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) v osivu rajčete (*Solanum lycopersicum*) a papriky (*Capsicum annuum*). Virus je nově veden jako regulovaný nekaranténní škodlivý organismus (RNŠO, přičemž referenční metodou detekce zůstává RT-qPCR. Podobná situace je i u viru Pepino mosaic virus (PepMV). V praxi se však opakovaně setkáváme se situacemi, kdy molekulární test odhalí virovou RNA, ale nemusí se jednat o infekční, životaschopný virus. Ačkoliv evropské předpisy výslovně neuvádějí, že biologický test může „zvrátit“ pozitivní RT-qPCR, připouštějí využití potvrzovacích metod, což v praxi znamená, že lze předložit důkaz o neinfekčnosti, jako podklad pro rozhodnutí o uvolnění partie, zejména při nízké virové náloži.

Z tohoto důvodu byl vytvořen nový procesní postup, který doplňuje RT-qPCR o biologický test infekčnosti, a to zejména v případech hraničních nebo nejasných výsledků.

Nově tak bude v případě pozitivního výsledku a hraničních hodnot (CT vyšší než 25) umožněno provedení biologického testu pro ověření infekčnosti. Biologický test vyžaduje provést odběr a rozbor min. 3000 kusů semen. Ty mohou být odebrány při prvotním odběru vzorku nebo může být vzorek odebrán dodatečně. Biologický test bude probíhat inokulací na indikačních rostlinách a poté bude potvrzen metodou RT-qPCR. S ohledem na složitost celého procesu je nutné počítat s delší dobou rozboru (60–70 dnů). V případě negativního biologického testu budou partie osiv uvolněny do volného oběhu a bude možné je opatřit rostlinolékařským pasem, což platí i pro tuzemskou produkci. Pro vývoz osiv do třetích zemí však bude rozhodující pouze výsledek RT-qPCR.

Dovozce či tuzemský producent může provedení biologického testu odmítnout, například z důvodu časové náročnosti. V takovém případě se za konečný považuje výsledek RT-qPCR.

Shrnutí přínosů nového postupu

- zavádí jednotný a auditovatelný proces pro všechny partie osiva rajčete a papriky, ať již dovážených nebo pěstovaných na území ČR
- umožňuje odborně podložené rozhodování i při hraničních výsledcích RT-qPCR
- zajišťuje soulad s EU legislativou i metodickými standardy EPPO a ISHI Veg
- chrání zdraví rostlin a zároveň umožňuje férové posouzení partií s nízkou virovou náloží

Návěsky a hmotnost obalů – jak na to

Návěsky – z důvodu postupné digitalizace IS a agend jsme nově přistoupili k evidování návěsek dle čísla a hmotnosti s vazbou na partii osiva. Chtěli bychom vás tímto požádat o spolupráci při této evidenci. Prosíme vás o uvádění hmotností jednotlivých balení a k nim příslušných čísel návěsek do žádosti o uznání osiva nebo o přiložení soupisu těchto údajů. Nová WS umožňuje zasílání těchto údajů z SW dodavatele.

Uvádění hmotnosti na návěsce pro pytle – je možné uvést obě hmotnosti, tedy brutto i netto, pokud to systém umožňuje. Dostačující je i uvedení pouze brutto, jak bylo zatím obvyklé. Do žádosti se zaznamenávají hmotnosti netto, jak pro hmotnost osiva v jednom obalu, tak pro hmotnost partie jako celku. Celková netto hmotnost se používá pro odpisy čerpání z odhadu výnosu.

Nabídka publikací vydávaných ústavem

Od 1. 7. 2024 došlo k úpravě cen publikací, které si můžete objednat v tištěné a vázané podobě. Většinu z nich najdete také na našem webu ke stažení. Volně dostupné jsou publikace typu statistik a adresáře. Příručky a Metodika zkoušení osiva a sadby jsou naopak pouze tištěné, v pdf formátu je neposkytujeme.

Objednávky zasílejte pouze elektronickou poštou na formuláři na adresu:

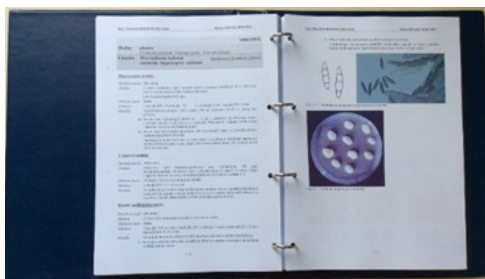
publikace.os@ukzuz.gov.cz

Název publikace	Cena	Objednat nejpozději do:
Bulletin semenářské kontroly – adresář ÚKZÚZ	65,-	28. 2.
Bulletin semenářské kontroly – seznam dodavatelů	65,-	28. 2.
Příručka přehlížeatele množitelských porostů	250,-	30. 3., 30. 8.
Příručka vzorkovatele	250,-	30. 3., 30. 8.
Přehled přihlášených množitelských ploch	65,-	30. 8.
Výroční zpráva semenářské kontroly	95,-	30. 8.
Přehled uznaného osiva ozimů	Pouze on-line na www.ukzuz.cz	
Občasník Aktuality	Pouze on-line na www.ukzuz.cz	

Metodika zkoušení osiva a sadby, edice 2026

Zájemci mohou objednávat výtisk u Ing. Komárkové na Odboru OS v Praze (lea.komarkova@ukzuz.gov.cz) prostřednictvím formuláře na stránkách ústavu www.ukzuz.gov.cz.

Ceny a typy výtisků jsou uvedené v tabulce, k ceně objednávky bude fakturováno poštovné podle hmotnosti.

Metodika zkoušení osiva a sadby

2026

+42 257 294 257 odbor.os@ukzuz.cz www.ukzuz.cz

Volné listy s perforací	Metodika zkoušení osiva 1. část (verze 2026)	540 Kč
	Metodika zkoušení osiva a sadby 1. + 2. část (verze 2026)	600 Kč
Vázané v kroužkové vazbě (včetně pevných desek)	Metodika zkoušení osiva 1. část (verze 2026)	640 Kč
	Metodika zkoušení osiva a sadby 1. + 2. část (verze 2026)	700 Kč
Pravidelná roční aktualizace – volné listy k výměně		470 Kč

Školení pracovníků semenářských laboratoří

ČMŠSA a UKZÚZ společně připravují tradiční školení pracovníků semenářských laboratoří, které tento-krát proběhne v Brně, hotel AVANTI. Stejně jako v přechozích letech si účastníci mohou vybrat ze dvou termínů:

I. cyklus – 18. – 20. 5. 2026

II. cyklus – 20. – 22. 5. 2026

Přihlášku najdete na webu ústavu v sekci OSIVO A SADBA, přihlášky je možné zaslat nejpozději do **25.2.2026** na emailovou adresu organizátora akce: ČMŠSA office@cmssa.cz. Připomínám, že přihlásit se mohou i nečlenové ČMŠSA.

Dotazy k organizačním věcem a přihláškám zodpoví: Ing. Anna Poubová 739 59 86 59.

ÚKZÚZ

Odbor osiv a sadby

Za Opravnou 4, 150 06 Praha 5—Motol

Telefon: (042) 257 294 246

E-mail: odbor.os@ukzuz.gov.cz

www.ukzuz.gov.cz